

21/b**Elméleti tétel****A veseműködés elégtelensége, a heveny és idült veseelégtelenség kialakulása, tünetei, a betegek kezelése és az ápolási feladatok****Veseelégtelenség**

Urémiáról akkor beszélünk, ha a vesék nem képesek kellő mennyiségű és koncentrációjú vizeletet termelni, a kiválasztandó anyagok visszamaradnak a vérben és mérgezik a szervezetet. A vesék legfontosabb feladata a só- és vízháztartás, a sav-bázis egyensúly fenntartása és az anyagcsere-végtermékek eltávolítása a szervezetből. Veseelégtelenségben a szervezetben kimutatható a felszaporodott anyagcsere-végtermékek.

Tünetei:1. Vizelet

- koncentráló képesség csökkenése miatt hypostenuria, astenuria
- glomerulusfiltrátum csökkenése oliguriát, majd anuriát okoz

1. Vértünetek

- maradék N növekedik (azotaemia)
- víz- és elektrolit háztartás zavarának következményei: - hypercalemia, hyponatremia, hypocalcemia
- sav-bázis egyensúly eltolódása miatt acidosis
- mérgező anyagcsere-végtermékek felszaporodása

1. Általános tünetek

- klinikailag mérgezési tünetek lépnek fel

1HEVENY VESEELÉGTELENSÉG – UREMIA ACUTA

2-: A vese kiválasztó működésének acut csökkenése vagy megszűnése

3Tünetei:

- oliguria, majd anuria

Oka:

- a. *praerenalis*: glomerulusfiltrátum mennyiségének csökkenése a vesén átfolyó vérmennyiség és a filtrációs nyomás csökkenése következtében. Létrejöhet nagyfokú exsiccosis, shock, infarctus, ritmuszavar, a perifériás rezisztencia hirtelen csökkenése következtében.
- b. *renalis anuria*: - acut glomerulonephritis
 - terhességi vesebaj
 - acut tubularis nephropathia (inkompatibilis vérátömlesztés, nehézfém-só, organikus oldószermérgezés, gombamérgezés) Az okok szövődhetnek is egymással.

Inkompatibilis vérátömlesztés miatt kialakuló acut tubularis nephropathia szakaszai:**1. haemoliticus shock**

- igen erős, pulzáló jellegű deréktáji fájdalom
- arc kipirul, majd szürkéssé válik
- cyanosis
- súlyos cephalalgia, félelemérzés
- szívtáji, hasi dolor
- nausea, vomitus
- hidegrázás, febris
- tachycardia
- hypotonia
- vizeletben, vérsavóban Hb

1. oliguria, anuria

- fokozatos oliguria
- étvágytalanság
- vomitus
- nyugtalanság
- aluszékonyosság
- görcsös állapot
- nyh.-n, bőrön vérzés

1. polyuria

- vizelet mennyisége fokozatosan növekszik
- elektrolit- és vízvesztesség

a. postrenalis anuria

Oka:

- uretherek elzáródása
- prostata hypertrophia
- húgycső szűkület
- hólyagbénulás

1Tünetei:

- fokozatos oliguria
- étvágytalanság
- vomitus
- nyugtalanság
- aluszékonyság
- görcsös állapot
- nyh.-n, bőrön vérzés
- vizelet mennyisége fokozatosan növekszik
- elektrolit- és vízvesztesség

1Labor:

2- Se creat, BUN magas

3Therápia:

- alapbetegség kezelése, kiváltó ok megszüntetése
- oliguria esetén 200ml 10%-os MANNIT oldat iv.
- infúziók adása mellett elektrolit bevitelről is gondoskodni kell
- hypercalemia esetén glükóz és insulin iv.
- infectiók elkerülésére széles spektrumú AB (TETTRAN és szárm. TILOS!)
- fehérje-, só-, és káliumszegény diéta
- eredménytelenség esetén dialysis, peritonealis dialysis

1Ápolási feladatok:

- folyadékclap vezetése
- zárt rendszerű katheter
- infúziók adása, oedema pulmonum veszély
- száj ápolása
- beteg óvása az infectióktól
- beteg pszichés megfigyelése

1KRÓNIKUS VESEELÉGTELENSÉG (UREMIA CHRONICA)

2~: a veseszövet lassú, fokozatos pusztulása.

3Oka:

- chronicus nephritis
- pyelonephritis chronica
- malignus hypertonia

1. Látens szak:

- nincs panasz, de a nephronok fele már elpusztult
- clearance beszűkült.

1. Progresszió szak:

- compenzáló polyuria
- BUN emelkedik

13. Veseelégtelenség szaka

- BUN tovább emelkedik
- acidosis
- hypercalemia
- anaemia
- hypertonia

14. Terminális szak

- gastrointesztinalis tünetek (étvágytalanság, fémes szájíz, nausea, vomitus, diarrhoea seu obstipatio, nyelv száraz, lepedékes, lehelet vizeletszagú)
- fogyás
- súlyos anaemia, bőr- és nyh. vérzések
- bőrviszketés, sárgás-szürkés bőrszín, száraz bőr
- oedema
- savós hártyák gyulladásának tünetei

- légzőszervi tünetek (Kuss-Maul légzés)
- ir.-i tünetek (fokozott reflexek, izomgörcsök, cephalalgia, csuklás, zavartság)
- csonttünetek (spontán törések)

II Labor:

- vizeletben astenuria (s:1010)
- serumban magas BUN szint, creat
- beszűkült clearance
- anaemia
- alvadási zavarok
- acidosis
- hypercalemia

III Ápolási feladatok:

- folyadék megfigyelése
- dialysis

IV Therapia:

- dialysis
- transplantatio
- diéta (fehérje-megszorítás)